

Sygnatura akt

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2010r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: SSO Dariusz Mazurek

Protokolant: Sabina Leś

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2010 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Stowarzyszenia Filmowców Polskich w Warszawie

przeciwko T Spółka z o.o. w R

o ustalenie w przedmiocie usunięcia braków formalnych postanowienia z dnia 27 maja 2010r. określonych w zarządzeniu Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 sierpnia 2010

postanawia: usunąć braki formalne pytania prawnego Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 27 maja 2010r. w ten sposób, że:

1. Art. 108 ust. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.u. z 2006r. Nr 90, poz. 631 ze zm.) jest sprzeczny z art. 2 Konstytucji RP o ile w sposób niedookreślony, wieloznaczny ustala kompetencje Komisji Prawa Autorskiego w zakresie spraw powierzonych jej do rozstrzygnięcia oraz skutków orzeczeń tego organu.
Do zasadniczych kompetencji Komisji należało rozstrzygnięcie na podstawie art. 108 ust. 5 paipp sporów dotyczących stosowania tabel wynagrodzeń i w tym zakresie rozstrzygnięcia komisji miały charakter władczy. Do postępowania w tym zakresie zastosowanie miały przepisy ustawy kodeks postępowania administracyjnego i przewidziany był tryb odwołania od

decyzji Komisji do właściwego ministra. Uregulowania te straciły raję bytu w związku z wygaśnięciem mocy obowiązującej przez przepis art. 108 ust. 3 paipp.

Na podstawie art. 21¹ust. 1 paipp do kompetencji Komisji należało również rozstrzyganie sporów związanych z zawarciem umowy pomiędzy operatorami sieci kablowych remitujących w sieciach kablowych utwory nadawane w programach organizacji radiowych i telewizyjnych a właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. W związku z uregulowaniami zawartymi w art. 108 ust. 6 i 7 paipp i treścią kwestionowanego przepisu powstaje wątpliwość co do przyznanego Komisji zakresu orzekania. Kwestionowany przepis nie jest na tyle jasno zredagowany aby można było z niego wywieść kompetencje Komisji do kształtowania orzeczeniem Komisji przedmiotowo istotnych elementów umowy licencyjnej w zakresie wysokości wynagrodzenia. Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych zakładała rozstrzyganie przez Komisję sporów dotyczących wysokości wynagrodzenia należnego organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi ale tylko w zakresie określonym w tabelach wynagrodzeń. Podobnie jak w noweli ustawy z dnia 8 lipca 2010r. /Dz.U. Nr 152 poz. 1016 z 2010r./ Komisja Prawa Autorskiego mogła przedstawione przez wnioskodawcę w tabelach wynagrodzeń stawki zatwierdzić lub ich nie zatwierdzić. W ocenie Sądu Okręgowego wątpliwość do posiadania przez Komisję takich kompetencji są tym większe, że wobec utraty mocy obowiązującej przez przepis art. 108 ust. 3 paipp Komisja utraciła legitymację do rozstrzygania sporów w przedmiocie stawek wynagrodzeń. Rozstrzygając sprawę postanowieniem z dnia listopada 2009r. Komisja Prawa Autorskiego w pkt. 2 rozstrzygnięcia ustaliła wysokość wynagrodzenia jakie w jej ocenie przysługuje organizacji zarządzającej prawami autorskimi / **dowód** : akta Komisji Prawa Autorskiego i postanowienie z dnia listopada 2009r./.

Uznając kompetencję Komisji do dokonania takiego rozstrzygnięcia w uzasadnieniu postanowienia powołano się na pogląd prawny wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 stycznia 2007r. sygn. IV CSK 303/06. Jednak zaprezentowany pogląd nie jest poglądem ugruntowanym. Co prawda w wyroku z dnia 6 grudnia 2007r. III CZP 107/07 Sąd Najwyższy potwierdził zajęte wcześniej stanowisko, jednak we wcześniejszym postanowieniu z dnia 24 sierpnia 2005r. sygn. akt II CK 41/05 Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że wątpliwym jest czy kompetencją Komisji objęte są spory związane z samą treścią przyszłej umowy gdyż jak podkreśla się w literaturze spory na etapie negocjacji są czymś normalnym, a ponadto ustawa nie zawiera uregulowań

odnoszących się do mediacji. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyrokach z 3 marca 2006r. II CSK 59/05 i 14 marca 2006r. III CSK 143/05.

W dotychczasowym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego wyrażany był pogląd, że każda regulacja prawna dająca organowi państwowemu uprawnienie do wkraczania w sferę praw i wolności obywatelskich musi spełniać wymóg określoności. Tymczasem niejasna redakcja art. 108 ust. 5 paipp prowadzi do odmiennych ocen i interpretacji, które stanowią podstawę do ingerencji w prawa, stron umów licencyjnych i określenia przedmiotowo istotnych warunków umowy sprzecznie z wolą obu stron i wbrew celowi publicznemu – ochronie autorskich praw majątkowych - jakiemu służyć miało ustanowienie przepisów 108 ust. 5 i 109 papip . /**dowód:** postanowienie Komisji Prawa Autorskiego z dnia listopada 2009r./

W pozostałym zakresie aktualne pozostają rozważania zawarte w uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 maja 2010r./ k. 351-353./

2. Należy podnieść, że gdyby uznać że art. 108 ust. 5 paipp przyznaje kompetencje Komisji Prawa Autorskiego do samodzielnego rozstrzygania sporów w zakresie stawek wynagrodzeń i ustalenia wysokości tych stawek to budzi to wątpliwości co do zgodności z art. 21 w związku z 64 ust. 2 oraz 31 ust. 3 Konstytucji RP. Wskazane przepisy zobowiązują Państwo do ochrony własności i innych praw majątkowych. Prawa te podlegają równej dla wszystkich ochronie. Cytowane przepisy konstytucyjne nakładają na ustawodawcę pozytywny obowiązek stanowienia przepisów i procedur które chronią te prawa, ale również powstrzymywania się od uchwalania regulacji, które mogłyby te prawa ograniczać. Ustalenie stawek wynagrodzeń w umowach z tytułu reemisji nie wymaga ograniczania stron umowy w możliwości dysponowania swoim prawem majątkowym i osiągnięcia porozumienia w drodze negocjacji. Arbitralne rozstrzygnięcia w tym zakresie organu innego niż sąd naruszają w opisany sposób zasadę swobody kontraktowania i ograniczają prawa majątkowe stron przyszłych umów. Nie służą również realizacji celu publicznego – ochronie autorskich praw majątkowych – skoro pozbawiają organizację zarządzającą prawami autorskimi możliwości wpływania na wysokość wynagrodzeń ustalanych arbitralnie przez Komisję Prawa Autorskiego.
3. Niejasne określenie kompetencji Komisji wpływa bezpośrednio na ograniczenie stronom prawa do sądu zagwarantowanego w art.45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP. Zakres kompetencji Komisji Prawa Autorskiego w rozstrzyganiu sporów określa zakres dopuszczalności drogi sądowej. Orzecznictwo Sądu Najwyższego prezentuje pogląd, że w sprawach

wymienionych w art. 108 ust. 5 paipp należących do kompetencji Komisji dopuszczalność drogi sądowej jest uzależniona od wyczerpania postępowania przed tą Komisją. Wątpliwości dotyczące kompetencji Komisji mają bezpośredni wpływ na ocenę przez sądy dopuszczalności realizacji poszczególnych roszczeń w postępowaniu sądowym.

4. Art. 108 ust. 7 paipp jest niezgodny z art. 2, art. 45 ust. 1 oraz art. 78 Konstytucji RP. O ile nie dopełnia obowiązku kreowania norm pełnych i jasnych, przyznaje jednostce prawo do sądu bez określenia warunków wykonywania tego prawa. Z art. 78 konstytucji wynika obowiązek zapewnienia stronie postępowania przed Komisją prawa do żądania kontroli merytorycznej rozstrzygnięcia, co wiąże się z właściwym ukształtowaniem procedury sądowej w sposób umożliwiający stronie ochronę praw. Tymczasem kwestionowany przepis rodzi wątpliwości co do charakteru rozstrzygnięcia Komisji i powództw wnoszonych na podstawie art. 108 ust. 7 paipp. Ustawodawca nie określił czy wniesienie powództwa skutkuje wyeliminowaniem z obrotu prawnego rozstrzygnięcia Komisji Prawa Autorskiego i jakiego rodzaju rozstrzygnięcie winien w wyniku rozpoznania sprawy wydać sąd powszechny. /dowód: wyroki z uzasadnieniem Sądu Okręgowego w Łodzi k. 161 -208, Sadu Okręgowego w Szczecinie k. 132 - 141, Sadu Okręgowego w Sieradzu k. 245 -266/. Przepis poza terminem wytoczenia powództwa nie określa charakteru roszczenia, sądu właściwego miejscowo do rozpoznania sprawy. W konsekwencji powództwa na podstawie art. 108 ust. 7 paipp wnoszone są przez wszystkie strony do różnych sądów /dowód: pismo Sądu Okręgowego w Warszawie k.334/. Na skutek wcześniejszej zawisłości sporu w wyniku powództwa wniesionego przez Stowarzyszenie Filmowców Polskich w niniejszej sprawie istnieje formalna przeszkoda w rozpoznaniu konkurencyjnego powództwa wniesionego przez T. Spółka z o. o do Sądu Okręgowego w W /art.199 § 1 pkt. 2 k.p.c./.

Ustawa nie określa skutku wniesienia powództwa po terminie określonym w art. 108 ust. 7 paipp. Ponieważ Art. 108 ust. 7 paipp narusza zasadę poprawnej legislacji, a dla ustalenia znaczenia tego przepisu niezbędna jest uprzednia wykładnia normy wyrażonej w art. 108 ust 5 ustawy Papp powinno nastąpić jednoczesne usunięcie obu przepisów z obrotu prawnego.

Z uwagi na ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Nr 152, poz. 1016 z 2010r. utraty z dniem 21 października 2010r. mocy obowiązującej art. 108 i 109 paipp – na podstawie art.1 pkt. 6 ustawy z dnia 8 lipca 2010r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych należy wskazać, że zapowiadane uchylenie mocy obowiązującej kwestionowanego przepisu nie usunie skutków prawnych

wywołanych w okresie jego obowiązywania. Szczególnie dotyczy to skutków wynikających z wydanych już orzeczeń przez Komisję Prawa Autorskiego. Zgodnie z przepisami międzyczasowymi zawartymi w art. 3 ust.3, 4 noweli z dnia 8 lipca 2010r. do postępowań spornych związanych z zawarciem umowy o której mowa w art. 21¹ ust. 1 ustawy papp wszytych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie noweli stosuje się przepisy dotychczasowe. Rozstrzygnięcie powyższych kwestii przez Trybunał Konstytucyjny będzie miało bezpośredni wpływ na treść rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Stwierdzenia niekonstytucyjności lub konstytucyjności kwestionowanych przepisów będzie podstawą do ich niestosowania przez sąd lub ich zastosowania, co ze względu na treść żądania określonego przez powoda wpłynie na jego merytoryczną ocenę.

Na oryginale własnoręczne podpisy
Za zgodność

 Sekretarz